

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 238

van **CHRIS STEENWEGEN**

datum: 21 maart 2023

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Gemeente Herent - Rapport Audit Vlaanderen

Audit Vlaanderen heeft in de gemeente Herent een forensische audit uitgevoerd naar mogelijke belangenvermenging in een aantal aankoopdossiers en naar subsidiefraude in een door het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) ondersteund ICT-project. Van dat onderzoek is een auditrapport opgesteld. Op basis van dat rapport heeft de minister het gemeentebestuur onder verscherpt toezicht geplaatst wegens "mogelijke ernstige schendingen van het recht". Het rapport moest op de gemeenteraad van 31 januari worden besproken.

Inzake de manier waarop zo'n bespreking dient te verlopen, ontvingen lokale mandatarissen op hun vraag van het kabinet van de minister de informatie dat agendering in principe in openbare zitting gebeurt. Er zijn uitzonderingsgronden waardoor de (verdere) bespreking toch in besloten zitting plaatsvindt:

1. In het belang van de openbare orde of op grond van ernstige bezwaren tegen de openbaarheid.
2. Indien er tijdens de bespreking van het auditrapport in de openbare zitting zaken aan bod komen die de persoonlijke levenssfeer raken.
3. Als de bespreking of het verslag betrekking heeft op discussies waar er sprake is van buitenstaanders of van het private leven van gemeenteraadsleden.

Punten 2 en 3 zijn hier duidelijk niet aan de orde. En indien men het eerste punt wil invoeren, dan kan dit enkel na een stemming waarbij minstens twee derde van de aanwezige raadsleden de vraag tot besloten bespreking steunt, deze beslissing wordt gemotiveerd en de wettelijke motieven tegen de openbaarheid in de notulen worden opgenomen.

Maar niets van dit alles. De meerderheid agendeerde het hele rapport en de brief van het kabinet in besloten zitting. Er werd geen stemming gehouden om dit af te dwingen en er werd geen enkele motivatie daaromtrent gegeven.

In dit geval gaat het om een discussie over politieke opvattingen of over handelingen die gemeenteraadsleden in of bij de uitoefening van hun ambt hebben gericht, en dus dient de bespreking ervan in principe in openbare zitting plaats te vinden.

1. Is de minister van mening dat de inwoners van de gemeente Herent in het kader van openbaarheid van bestuur en goed bestuur recht hebben op de informatie die in het rapport over de forensische audit door Audit Vlaanderen wordt aangehaald?

2. Is de minister van mening dat de feiten die in het rapport worden aangehaald te beschouwen zijn als discussie over politieke opvattingen of over handelingen die gemeenteraadsleden in of bij de uitoefening van hun ambt hebben gericht en dus niet in besloten zitting dienen te worden behandeld (RvS 1 december 1966, nr. 12.085, Bassleer)?
3. Indien de minister affirmatief antwoordt op deelvraag 2, welke acties zal zijn kabinet dan ondernemen ten aanzien van de gemeente Herent om in lijn met de regelgeving alsnog het rapport in openbare zitting te agenderen en bespreken en ervoor te zorgen dat de inwoners van Herent effectief hun recht op openbaar en transparant bestuur kunnen genieten?
4. De minister plaatste de gemeente Herent naar aanleiding van het auditrapport onder verscherpt toezicht.
Kan hij meedelen welke maatregelen dat precies inhoudt en tot wanneer het verscherpt toezicht loopt?
5. De feiten die in het rapport van Audit Vlaanderen worden aangekaart, zijn ernstig.
Zal er door gerechtelijke instanties gevolg gegeven worden aan de mogelijke subsidiefraude en belangenvermenging?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 238 van 21 maart 2023

van **CHRIS STEENWEGEN**

1-3. Als het duidelijk is dat een agendapunt gaat over aangelegenheden die de persoonlijke levenssfeer raken, moet dit punt achter gesloten deuren worden behandeld. Dit volgt uit artikel 28, §1, punt 1° van het decreet over het lokaal bestuur (DLB).

Met betrekking tot de bespreking van een forensische audit kan daarenboven verwezen worden naar de handreiking van Audit Vlaanderen over forensische audits. Daarin is het volgende opgenomen:

OPENBARE OF GESLOTEN ZITTING?

Meestal bevat een rapport van een forensische audit privacygevoelige informatie. Het lokale bestuur moet dan ook omzichtig omgaan met de informatie uit het rapport.

In principe zijn de vergaderingen van de gemeente- en OCMW-raad openbaar. Het publiek mag dus de raadsvergaderingen bijwonen. Slechts in welbepaalde gevallen kan de gemeente- of OCMW-raad in besloten zitting vergaderen. Als de raad een punt bespreekt dat de persoonlijke levenssfeer raakt, moet hij steeds in besloten zitting vergaderen. Daarnaast kunnen twee derde van de raadsleden beslissen om een punt achter gesloten deuren te bespreken. Deze beslissing moet gemotiveerd zijn. Mogelijke motieven zijn het bewaren van de openbare orde of ernstige bezwaren tegen de openbaarheid.

Wanneer het bestuur beslist om het forensisch auditrapport te bespreken in de gemeente- of OCMW-raad, moet het dit agendapunt in principe in openbare zitting agenderen.

Volgende situaties kunnen zich voordoen waardoor de (verdere) bespreking toch in besloten zitting plaatsvindt:

- In het belang van de openbare orde of op grond van ernstige bezwaren tegen de openbaarheid. De gemeente- of OCMW-raad moet dit beslissen met twee derde van de aanwezige leden en moet die beslissing motiveren. De notulen moeten melding maken van de wettelijke motieven tegen de openbaarheid. Om het even welk raadslid mag een stemming vragen. Dit kan gebeuren zowel voorafgaand aan de bespreking als tijdens de bespreking van het agendapunt. De raad kan de openbare vergadering dus onderbreken om de behandeling van dit agendapunt verder te zetten in besloten vergadering.
- Indien er tijdens de bespreking van het auditrapport in de openbare zitting zaken aan bod komen die de persoonlijke levenssfeer raken, moet de voorzitter onmiddellijk de voortzetting bevelen in besloten vergadering.

Als de bespreking of het verslag betrekking heeft op discussies waar er sprake is van buitenstaanders of van het private leven van gemeenteraadsleden (de private levens- en belangen sfeer), dient dit in besloten zitting behandeld te worden (RvS 4 juni 2002, nr. 107.304, nv Lunatim).

Als het gaat om een discussie over politieke opvattingen of over handelingen die gemeenteraadsleden in of bij de uitoefening van hun ambt hebben gericht, dient dit niet in besloten zitting behandeld te worden (RvS 1 december 1966, nr. 12.085, Bassleer).

Het komt aan de voorzitter toe om als het gaat om aangelegenheden die de persoonlijke levenssfeer raken, de behandeling in besloten vergadering te bevelen.

Bij forensische audits is het zo dat raadsleden zeker rekening moeten houden met hun beroepsgeheim en met de discretieplicht.

Bij delicate aangelegenheden, is het heel moeilijk om op voorhand de exacte grenzen aan te geven.

Bij een eventuele klacht over de openbare/besloten behandeling komt het aan de toezichthoudende overheid toe om zich hierover uit te spreken.

De keuze voor een gesloten zitting moet steeds gemotiveerd worden, aangezien de zitting in principe openbaar is. Uit de beschikbare informatie kunnen we niet afleiden of het lokaal bestuur de situatie heeft afgetoetst en een afweging heeft gemaakt of een besloten zitting tot de mogelijkheden behoorde. De toezichtstermijn tegen de gemeenteraadsbesluiten van 31 januari 2023 is reeds verstreken. Daarom heb ik aan de gouverneur gevraagd hier tijdens het eerstvolgende gesprek in het kader van het verscherpt toezicht op te wijzen.

4. In uitvoering van een verscherpt toezicht heb ik aan de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant gevraagd om in het bijzonder de burgemeester en de bevoegde schepen uit te nodigen voor een gesprek over de vaststellingen van de audit en de noodzakelijk te nemen maatregelen.

De concrete verdere afspraken/maatregelen van verscherpt toezicht kunnen verschillen van audit tot audit en zijn mede afhankelijk van het onderwerp van de audit. De gouverneur heeft autonomie om te beslissen welke maatregelen genomen worden. Concreet volgen de gouverneurs de voortgang op van de acties die het lokaal bestuur onderneemt om een antwoord te bieden op de aanbevelingen die Audit Vlaanderen formuleert in het auditrapport en organiseren zij hiervoor opvolgingsgesprekken met het lokaal bestuur. Binnen dit kader zouden beslissingen van het lokaal bestuur eveneens onder een vergrootglas kunnen worden geplaatst.

De gouverneur brengt mij verslag uit over de voortgang van het verscherpt toezicht en in samenspraak wordt beslist wanneer een einde aan het verscherpt toezicht kan worden gesteld.

5. Audit Vlaanderen bezorgde een exemplaar van het forensisch auditrapport aan de Centrale Dienst voor de Bestrijding van Corruptie, een federale politiedienst. Deze dienst maakt op basis van de vaststellingen uit het auditrapport steeds een aanvankelijk PV op en bezorgt dit PV aan het parket. Het parket beslist autonoom en onafhankelijk of er al dan niet verdere gerechtelijke stappen worden gezet.

In een recent persartikel kon ik vernemen dat het parket meegedeeld zou hebben dat een onderzoek is opgestart n.a.v. de forensische audit (<https://www.hln.be/herent/parket-start-onderzoek-naar-subsidiefraude-en-belangenvermenging-in-herent~addcb25a/>).